

befynderligt ikke blot at nære hos sig selv, men ogsaa at ville opvække og nære hos Andre Mistillid til vor hele Communalforfatning og derhos endog at ville gjøre dette gennem selve Lovgivningen; det forekommer mig høist paa-faldende og ikke mindre uheldigt at ville gjøre dette paa en Tid, hvor det netop er Alles ind-stændige Ønske, at vort Communalvæsen maa blive yderligere udviklet til Gæld for alle Sam-fundsclasser (Hør!). Men dette forberedes ikke paa den rette Maade ved at gaae ud fra Mis-tillid til Communebestyrelserne (So! Nei!); jeg ønskede at maatte tale ud — og endnu mindre naar der, som her, er Spørgsmaal om at give Love, som ikke ere beregnede paa blot at skulle gjælde for en kort Tid, men som vel maatte være saaledes affattede, at de ogsaa kunde holde deres Prøve, efter at en Omordning af Communalvæsenet havde fundet Sted. Man indskærper, og det med Føje, at det er en Op-gave for Tiden, at vore kommunale Forhold udvikles i den Retning, at Mere og Mere overlades til Communernes egen Bestyrelse. Nu vel, saa skal man ogsaa bygge paa den Grund og ikke give Love, som netop gaae ud paa at unddrage Communalbestyrelserne saa Meget som muligt i Anliggender, der dog ganske ligge indenfor de naturlige Grændser for Com-munernes eget Omraade. Men, mine Herrer! om man endog havde Ret i, at Landets Com-munalbestyrelser i det Hele fortjente at betragtes med al den Mistillid, som Forslaget røber, saa vilde Forslaget dog være meget langt fra at være vel betænkt, baade fordi man vel burde vogte sig for ved Lovgivningen at stemple Com-munalbestyrelserne som saadanne, der ikke for-tjente nogen Tillid, og tillige fordi det, hvis det med Sandhed kunde forudsættes, at vore Communalbestyrelser i det Hele ikke bestode af retfærdige Mænd, som forstaae at opfylde og ville opfylde deres Pligter, er let at indsee, at det for dem vilde være en saare simpel Ting at snøve sig fra de Baand, man ved en Lov, som den foreslaaede, vilde lægge paa dem. Der er dog efter Forslaget overladt og maatte tildeels efter Forholdenes Natur overlades saa Meget til dem, at der virkelig saa godt som Intet vilde være bundet, naar man troer at maatte opgive Tilliden; thi jeg maa tillade

mig at spørge, om ikke Communal-Bestyrelsen, dersom den ikke vil gjøre det tilføjede Gavn, i de allerfleste Tilfælde vilde have det i sin Magt at sætte igjennem, hvad den ønskede, ved at henslyde sig under Prøvelsen af hvad der kunde antages for en passende Løse, eller under Bedømmelsen af den tilbudne Borgen, blandt Andet ogsaa ved Anvendelsen af de i Slutningen af § 2 omtalte „sædvanlige Bes-tingelser for Leiemaal af Huse der paa Egnen“. Det vilde i Sandhed kun være daarligt be- vendt med en saadan Lov, dersom dens Ud-førelse skulde anbetros til uretfindige Com-munalbestyrelser eller til saadanne, som ikke havde nogen god Villie til samvittighedsfuldt at opfylde deres Pligter. Men jeg tilstaaer, at den ærede Forslagsstiller i sin Mistillid gaaer meget vidt; han har i et af sine tid-ligere Foredrag endog udtryffeligt udtalt, at Sogneforstanderskaberne gjerne an-vise de Personer, som henvende sig til dem og bede om Huusly, en saa slet Huusleilighed, som nogenlunde er muligt (Ja! Ja!). Det vil altsaa sige, at Sogneforstanderskaberne ikke blot gjøre Wan-skeligheder ved at anvise disse Personer Huusly; men, naar det kommer til Stykket, og man ikke længere kan staae imod eller unddrage sig fra at staae disse Folk Tag over Hovedet, saa anviser man dem en saa slet Huusleilighed, som kun nogenlunde er muligt. Jeg vilde med al Agtelse for den ærede Forslagsstillers Sægtkundskab, næsten ansee det for at være en Umulighed, at man med Sandhed kunde udtale en saadan Sætning; det forstaaer sig, det er ikke ubetinget sagt om enhver enkelt Communal-Bestyrelse hele Landet rundt, men det er dog udtalt i en saadan Almindelighed, at det efter min Overbeviisning ingenlunde staaer til at forsvare; thi det er idetmindste efter min Formening ingen Overdrivelse, naar jeg siger, at de Medlemmer af Sogneforstanderskaberne viste sig som saare lidet agtbare Mænd, der i denne deres Stilling røgte deres Kald saaledes, at de først gjorde Alt, hvad de kunde for at unddrage sig fra at staae virkelige Huus-vilde Tag over Hovedet, og, naar dette ikke længere kunde holde Stik, da lode det være sig angelegent at anvise dem en saa slet Huus-